SIITÄ PALVELIJATTARIEN AMMATTITAITOISUUS-KYSYMYKSESTÄ.

(Jatkoa ensimäiseltä sivulta.)

seikan, että **palvelijattarella täytyy olla jonkunverran ammattinsa tuntemusta ennenkuin hän voi tinkiä "armollisten rouvien vaatimuksista", jotka useinkin voivat olla kokonaan tarpeettomia, kohtuuttomia ja luonnottomia ja että sittenkin hän on yksinään voimaton taistelemaan näitä monenmoisia vastuksia vastaan; hänellä täytyy olla voimakas järjestö takanaan.**

Minä huomaan, että syytös "porvarillisuudesta" minua kohtaan on johtunut siitä, etten kirjotuksessani lähtenyt kuvaamaan yksityisten rouvien oikkuja, joka kaikki on jokaiselle palvelijattarelle siksi tuttua ettei heille siitä tarvinne puhua, vaan sen sijaan koetin osoittaa niitä vaikeuksia mitä palvelijattarilla on voitettavana, **jos he mielivät järjestyä siinä tarkoituksessa, että saada lyhemmät työpäivät, ihmiselliset työolot ja paremman palkan ja samalla kyetä järjestönsä säilyttämään kilpaillessa järjestymättömien palvelijattarien kanssa ja siinä kilpailussa suoriutua voittajana.**

Kuten jo sanoin, en ollenkaan kummeksu sitä, että tässä asiassa ei yleensä vielä olla kuusalla. Löytyy hämmästyttävän suuri luku niitäkin sosialisteja, jotka väittävät, että koska palvelustyttö ei ole tuottava työläinen, vaan jonkinlainen lisäke tuhlaavassa loiseläjäin luokassa, niin meillä työläisillä ei ole muka mitään "pisnestä" lähteä tämän "porvariston umpisuolen" asemaa parantamaan ja että jos sen teemme, niin silloin olemme eksyneet pois työväenluokan oikeasuuntaiselta tieltä porvarien poluille.

Mutta kun lähemmin asiaa tarkastamme, niin huomaamme että tuo määritelmä on yhtä hätäisesti sulatettu kuin sekin saboteesi-ajatus että: "Minäkö olisin velvollinen tekemään mitään kunnollisesti sinun hyödyksesi? Ei toki! Minun asiani ei ole osata mitään ja vaikka minä turmelen kaikki sinun talousesineesi, myrkytän sinut ja lapsesi sairaiksi, niin sinun on pakosta siihen tyydyttävä", ja samalla ollaan siinä luulossa, että tämän ukaasin voi niin vaan täytäntöön panna, ollenkaan ottamatta huomioon niitä voimia, jotka ovat esteenä joka kädellä, jos mielii itselleen jonkinmoisia oikeuksia ja määräämisvaltaa voittaa.

(Koskapa kirjoituksen täytyy jatkua seuraavaan lehteen, niin jatketaan myöskin esittelyä seuraavassa lehdessä. — Selmatäti.)

* * *

Meillä naisilla on kyllä oma lehtemmekin, jossa voisimme kirjoitella näistä asioista, mutta koska se on vielä niin pieni ja ilmestyy harvoin, joten mahdollisesti tällaiset töherrykset saisivat varrota parempien tiellä, niin kirjotan Toverissa. En voi mitään sille jos olen innostunut asiaan, vaikkapa se johtuisi ammattiylpeydestä, koska on itselläni asiantuntemusta.

Kysymys oli perhepalvelijattarien aseman parantamisesta, ja on katsottu että se temppu voidaan suorittaa suuremmalla ammattitaitoisuudella, kuin mitä palvelijattaret yleensä omaavat. Sanotaan että palvelijatar ei saa mitään oppia ennen ammattiinsa astumista, mutta tehtaalainen sitävastoin kutoa präiskii koneilla kotona, ja tehtaaseen mentyään on valmis tuottamaan voittoa isännälleen. Palvelijatar on se ainoa joka saa oppimattomana suuren palkan, jonka nojalla pitää ottaa koko talon huolet ja tehtävät harteilleen?!

Koska itse työväenluokastakin pyritään tätä palvelijatarkysymystä selittämään näin pintapuolisesti ja sanoisinko porvarilliselta kannalta, niin katson tarpeelliseksi saada selostaa tätä asiaa oikeassa valossaan.

Kuten tiedämme, on olemassa luokka ihmisiä, joilla on tapana pitää palvelijatarta, mutta joilla ei ole varaa maksaa paljo palkkaa. Samoin on olemassa joukko ihmisiä jotka ovat pakotetut tekemään elämänsä perhepalvelijoina, mutta joilla ei ole varaa kouluuttaa itseään. Näillä ihmisillä ei ole kovinkaan suurta luokkaasemallista eroa, joten heidän sopisi vallan hyvin auttaa toisiaan, mutta kun ei useassakaan tapauksessa tunneta tätä asiaa oikealla tavalla, niin seuraa siitä aivan toisenlaisia tuloksia kuin mitä etsitään.

Tavallisesti hakee kieltätaitamaton ja taloustoimia oppia haluava tyttö paikan sillä ymmärryksellä, että työskentelee pienellä palkalla, oppiakseen. Jos silloin "leidi" käsittää suhteita oikeassa valossaan, niin hän opettaa tyttöä siksi kunnes tyttö on oppinut tekemään työt, laittamaan ruuat ja puhumaaan. (Muistan miten itsekin palvelin siten kahden dollarin viikkopalkalla kaksi viikkoa.) Jos siten opetetaan tytölle mitä hänen tulisi oppia tekemään, niin asia on kuten pitääkin, mutta jos ei tuo työnantaja voi kovinkaan korkeata palkkaa maksaa, niin on hänen pakko luopua tytöstä tytön opittua tekemään työnsä, vaikka haluaisi hänen pitääkin, sillä ei tyttökään voi pelkästä uhrautuvaisuudesta jäädä palvelukseen huonolla palkalla, tietäen kaikissa tapauksissa työllään korvanneensa saamansa opetukset.

Mutta näitä "oppipaikkoja" on suuri osa sellaisiakin, että vaikka muka suostutaankin siihen, että opetetaan tytölle töitä kun hän työskentelee pienestä palkasta, niin sen sijaan että hän saisi itsekseen opetella, puhumattakaan siitä, että emäntä opettaisi jotain, vaaditaan vain hurjasti työtä, määrätään tekemään se ja se työ ja vielä kiireesti. Tyttö saa olla talossa viikkoja, jopa kuukausiakin, saamatta milloinkaan tilaisuutta edes nähdä ruokaa valmiina, saatikka sitte laitettavan. Emäntä laittaa itse ruuan, vie sen pöytään ja jälleen pois pöydästä, palvelijan saadessa osalleen joitakin kylmiä jäännöksiä, eikä kaikissa tapauksissa uskalla koskea edes niihinkään, vaan ovat nekin jätettävät "herrasväelle" seuraavaan kertaan. Kun tyttö on sitten ollut talossa joitakin viikkoja, niin sanoo emäntä, että ei sinusta tule ikänä haussityön tekijää, et mitään työtä ole kunnollisesti tehnyt, et edes keittää osaa. Emäntä vaatii taitoisuutta tytöltä sillä perusteella että kun on kerran ollut jo niin kauan talossa, ja määrää laittamaan päivällisen, selittäen itse menevänsä kirkkoon, vaikka ei tyttö ole ikänä nähnytkään laitettavan sitä mitä käsketään. Tyttö tekee tietysti miten parhaiten voi. Samoin on kaikkien muitten töitten laita. Hänet komennetaan puhdistamaan hopeita, mutta kun tyttö kysyy, millä niitä puhdistetaan, niin vastaa emäntä: "kyllähän sieltä löydät." Ellei tyttö osaa lukea kirjoitettuja ohjeita, niin koettelee hän luonnollisesti kaikkea mikä tekee kirkasta jälkeä, ja ellei emäntä tarkasta työtä, niin voi hän käyttää vaikka santasaippuaa, — voi olla niinkin, että koko talossa ei ole sopivampaa puhdistusainetta ollutkaan. Missä on syy tällaiseen menettelyyn? Ei suinkaan tytössä, sillä hänhän palvelee oppilaan palkalla ja tulisi hänelle neuvoa miten työt tehdään, mutta sensijaan vaaditaan häneltä ammattitaitoisuutta kun ei voida maksaa ammattitaitoiselle kunnollista palkkaa. Ja samoin on laita muidenkin huonekalujen puhdistuksen kanssa. Emäntä voi kyllläkin määrätä tytön tekemään oikein "kenraalisiivouksen", ottamaan taulut alas seinältä ja puhdistamaan talon katosta lattiaan. Palvelijatar tekee tietenkin kaikki siten kuin parhaiten osaa; ellei tiedä miten kutakin puhdistetaan, niin käyttää sitä ainetta, joka puhtaampaa jälkeä tekee. Hän voi mahdollisesti huomata taulujen olevan sellaisessa pölyssä että ne eivät siitä päättäen ole saaneet kunnon kylpyä kymmeneen vuoteen ja säästyäkseen suurilta "skrupauksilta", laittaa hän ne ensin joksikin aikaa likoomaan, koska talossa sattuu olemaan niinkin mukava paikka kuin kylpyamme. Mutta samaan aikaan saattaa "leidi" itse katsella kaupungilla uusimpia muoteja.

Voimme kuvitella mielessämme sitä melua, mikä syntyy kun "leidi" kotiin tultuaan huomaa "aarteittensa", jotka hän on itselleen hankkinut "säästämällä miehensä pienistä palkoista", saaneen kunnon kylvyn. Hän kiroaa tytön ja lähettää hänet paikalla pois, — mokomankin ihmisen alun, joka ei ole ikänä ollut edes kunnollisesti puettuna; pitäisi vielä saada maksu tehdystä vahingosta, mutta mistäpä sen ottaa. — Paikalla soitetaan työnvälitystoimistoon, ja samalla ilmoitetaan, ettei sitä tyttöä vain enää lähetettäisi kenenkään tauluja saunottamaan.

Sellaisesta taulujen kylvettämisestä saattaisi tietenkin suuttua silmittömästi kuka hyvänsä, mutta kenen syy? Palvelijattaren ammattitaidottomuudenko? Kuitenkaan ei sama tyttö enää pilaa itseään taulujen kylvettämiselläkin, mutta saattaa kylläkin pilata jollakin muulla tavalla. Eikö olisikin viisainta että hän ottaisi viidenkymmenen dollarin kuukausipalkalla keittäjän paikan jossa ei tarvitsisi ikinä tietää millä aineella tauluja puhdistetaan?

Sanotaan että kun tyttö on huolellinen ja osaa tehdä työnsä, niin työnantaja huomaa hänet tarpeeksi ja pitää sitten häntä arvossa. Se voi olla totta, mutta hän ei voi silti lyhentää palvelijattarensa työpäivää, ellei hänellä ole varaa pitää toistakin palvelijatarta. Samaten on laita palkan kanssa. Kyllä se on koetettu ja tiedetään varsin hyvin täällä piikamaailmassa. Olisi montakin esimerkkiä, vaan kerron tässä vain yhden. Eräs tuttavani sai välityksellänl palveluspaikan. Hän oli juuri sellaisia, joista työnantajat olivat aina tykänneet, mutta tämä "leidi" ei olisi maksanut muuta kuin 30 doll. kuukaudessa palkkaa, vaan tyttö vaati 35 doll., joka "leidin" oli pakko maksaa, kun ei ollut saatavissa muita sillä kertaa, mutta jonkun ajan kuluttua ilmestyi parempipalkkaisia paikkoja, jolloin tyttö luonnollisesti halusi muuttaa pois. "Leidi" kuitenkin tuli sangen "onnettomaksi", koska niin kovasti piti tytöstä — hänen työstään tietysti. Sovittiin siis siitä, että tyttö saa 40 dollaria kuukaudessa, **mutta samalla vähennettiin japanilainen, joka oli käynyt päivän viikossa siivoamassa.** Tytön tehtäväksi jäi sekin työ, minkä japanilainen oli tehnyt, samoin tuli hänen tehtäväkseen pyykin pesu. Ruuan suhteen tultiin niin tarkaksi, että maitoa ei enää saanut kaataa pullosta maitokannuun, vaan piti viedä pullo pöydälle. Kun tyttö suutuksissaan oli selittänyt menevänsä pois, jotta emäntä sitte saisi viedä vaikka lehmän pöydälle, oli emäntä taas jotenkin hyvittänyt, joten tyttö jäi paikalleen. Emäntä haki lihaa mistä vain halvimmalla sai, laittoi sen itse, ettei tuo ammattitaitoinen palvelijatar vaan saanut sitä mitenkään pilata. Pöytään hän kyllä sai sen viedä, vieläpä tuoda pöydästä poiskin, mutta kun ei hän sitä heti piilottanut, niin hän joutui kiusaukseen leikata siitä palan itselleen, mutta kun "leidi" nousi pöydästä, tuli hän heti suoraa päätä tarkastamaan lihaa, jolloin huomasi siitä palan kadonneen ja syytti tyttöä. Vaikka näin tarkkoja suunnitelmia tehtiin taloudenhoidossa, niin sittekin täytyi ilmoittaa tytölle pian, että hänelle ei voida kauemmin maksaa 40 dollaria kuukaudessa, joten tyttö muutti pois.

Jatk.

HYÖKYJEN MURTAMIA.

(Jatkoa ensimäiseltä sivulta)

hunut monta sanaa, ei poikariepukaan häntä huvittanut niinkuin ennen. Jo menisin häntä